

Eerste hulp bij energiebesparing!

Familie van Meegen uit Bemmelen is energiepositief

**GROEN DENKEN
ALS JE ROOD STAAT**

**NAHEFFING VAN JE
ENERGIELEVERANCIER?**

**ZO VERBETER JE
JE ENERGIELABEL**

EN NOG VEEL MEER...

Dit is een uitgave van:

inhoud

4&5

**WIM UIT GENDT VERDUURZAAMT
ZIJN JAREN '60 WONING
MET ZON EN REGENWATER**

7

**ELEKTRISCHE
DEELAUTO:
IETS VOOR
JOU?**

12

3 TIPS VOOR MEER COMFORT IN HUIS

9

GROEN DENKEN ALS JE ROOD STAAT

EN VERDER:

- Naheffing van je energieleverancier? **3**
- Bezoek het Energieloket Lingewaard **3**
- Meer inzicht in je energieverbruik **3**
- Verwarming één graad omlaag: maakt het uit? **3**
- Is jouw groene stroom écht groen? **5**
- Zo verbeter je je energielabel **6**
- Bespaaracties 2022 **7**
- Begrijp (en controleer!) je jaarafrekening **8**
- Duurzaam wonen als je huurt **9**
- Familie van Meegen uit Bemmelen is energiepositief **10**
- Subsidie en financiering **11**
- NEXTgarden: de groene regionale hub **13**

Beste inwoner,

We leven in een onrustige tijd. Er is oorlog in Oekraïne, het blijft onzeker hoe corona zich ontwikkelt en er is ook nog eens enorme inflatie. Van boodschappen en benzine tot gas en stroom; alles wordt duurder. Steeds meer mensen komen in de problemen en hebben moeite om hun energierekening te betalen. De overheid helpt gelukkig met het prijsplafond voor energietarieven, een noodfonds en een energietoeslag. Maar dat is geen blijvende oplossing. Vaak is één van de oorzaken van de hoge energiekosten namelijk een slecht geïsoleerd huis.

Met financiële steun van de Rijksoverheid kunnen we vanuit de gemeente de huiseigenaren in Lingewaard financieel steunen bij isoleren. Door te isoleren verlaag je je energierekening en verhoog je je wooncomfort. De campagne is net gestart. Meer weten? Kijk dan op www.lingewaard.nl/operatieisolatie. Ik verwacht veel van deze aanpak. De meeste inwoners van Lingewaard vinden duurzaamheid en energie besparen belangrijk en zijn hier op de een of andere manier al mee bezig. En dat is goed nieuws!

In deze krant lees je meer over wat je zelf kan doen. Van het verbeteren van je energielabel tot het vergroten van je wooncomfort. Ook delen verschillende Lingewaarders hun ervaringen met het verduurzamen van hun woning. Je vindt daarnaast meer informatie over het begrijpen, controleren en uiteraard verlagen van je energierekening én we geven je een actueel overzicht van subsidies en energiebesparingen. Of je nu een koopwoning hebt of huurt: samen kunnen we het verschil maken voor de toekomst van onze kinderen en kleinkinderen.

Veel leesplezier!

Maarten van den Bos
Wethouder duurzaamheid

Bezoek het Energieloket Lingewaard

Het Energieloket Lingewaard is om de week te bezoeken bij 't Convent aan het Raadhuisplein 1 in Huissen. Kom langs voor advies, informatie en voorlichting over energiebesparing en het verduurzamen van je woning. Ook kan je (isolatie) materialen zoals radiatorfolie bekijken en informatiefolders krijgen. Voor een uitgebreid energieadvies kan je bij het loket een afspraak maken voor een advies-op-maat gesprek met een adviseur.

Eerstvolgende data inloopmiddag:

4 november	van 14.00 - 16.00 uur
18 november	van 14.00 - 16.00 uur
2 december	van 14.00 - 16.00 uur

Meer inzicht in je energieverbruik

Krijg meer inzicht in je energieverbruik met 'Grip op je rekening'. Aanmelden kan makkelijk en snel online. Daarna krijg je toegang tot een online dashboard met informatie over je verbruik, de kosten en CO₂-uitstoot hiervan. Deelnemers waarderen vooral het korte overzicht dat ze wekelijks per mail krijgen, zodat ze regelmatig herinnerd worden om meer energie te besparen. Er doen al meer dan 100 inwoners van Lingewaard mee. Jij ook?

Meld je aan

Inwoners van gemeente Lingewaard kunnen zich gratis aanmelden voor 'Grip op je rekening' via www.energieloketlingewaard.nl/lingewaard-doet-wat. De actie loopt in maart 2023 automatisch af. De enige voorwaarde voor deelname is dat je een slimme meter hebt. Zowel huurders als woningeigenaren kunnen meedoen.

Naheffing van je energieleverancier?

Als je een variabel energiecontract hebt, is de kans groot dat je een naheffing krijgt. Het grootste deel van dit jaar waren de energiekosten namelijk veel hoger dan vooraf werd gedacht.

Omdat het bedrag dat je maandelijks betaalt gebaseerd is op een schatting, kan het dus zijn dat je een eindafrekening krijgt. Zelfs als je energieleverancier de termijnbedragen al verhoogd heeft. Het blijkt dat meer dan een kwart van de mensen elke maand een te laag voorschot betaalt. De kans is groot dat deze mensen een naheffing van € 500,-, € 1.000,- of meer krijgen.

Heb je of verwacht je problemen met het betalen van je energierekening?

- Neem contact op met de energieleverancier om na te gaan of je maandelijkse voorschot te laag is. Bespreek dan ook, indien nodig, de mogelijkheden voor een betalingsregeling.

- Kijk op een vergelijkingssite of overstappen naar een andere energieleverancier goedkoper is.
- Wil je je energiecontract liever laten vergelijken door een deskundige? Vraag dan gratis een energieaanbod aan via www.gezondverzekerd.nl/goedkope-energie.
- Maak een afspraak met de Energiecoach voor energiebesparende producten en advies. Dit kan via steun@energieloketlingewaard.nl.
- Vraag energietoeslag aan bij gemeente Lingewaard als je hier recht op hebt.
- Neem contact op met Stichting Welzijn Lingewaard voor hulp bij het aanvragen van energietoeslag of bij financiële problemen in het algemeen. Zij ondersteunen met onder andere budgetcoaches.
- Kom je in grote problemen door de energierekening? Ga na of je aanspraak kan maken op het noodfonds energie van de overheid voor financiële steun.

Verwarming één graad omlaag: maakt het uit?

Ja!

De verwarming één graad lager zetten scheelt je zo'n 7% tot 8% op je gasverbruik. Een gemiddeld huishouden in 2022 is € 2.300,- aan gas kwijt. Als je in het stookseizoen (oktober t/m april) de kachel op 18°C in plaats van 20°C hebt staan, scheelt je dat al bijna € 400,-! Verder kan je ook veel besparen door alleen ruimtes te verwarmen waar je de meeste tijd doorbrengt en door korter te douchen. Vier minuten korter douchen scheelt je ongeveer € 70,- per persoon per jaar aan gas en water.

Wim uit Gendt verduurzaamt zijn jaren '60 woning met zonnepanelen en regenwater

Wim: "Het voelt gewoon goed. Dat kan je niet uitdrukken in geld of terugverdientijd."

Wim woont met zoon Willem (22) aan het Thorbeckeplein in Gendt. Ondanks dat de woning al zeker 50 jaar oud is gaat Wim dit jaar van het gas af. En hij heeft onder het terras in de achtertuin twee grote tanks ingegraven die regenwater opvangen. Dit water gaat hij onder andere gebruiken voor het doorspoelen van de toiletten en voor de wasmachine. Wim deelt zijn plannen en ervaringen met ons.

Vertel, hoe en wanneer is je verduurzamingsproces begonnen?

"Ik kwam hier in 2001 wonen met mijn toenmalige vrouw en drie kinderen. We hebben al vrij snel zonnepanelen op het dak van de schuur gelegd. Ik denk zelfs dat ik de eerste was in Gendt met zonnepanelen! Ook hebben we toen de ramen laten vervangen door HR++-glas. Vorig jaar heb ik de vloer laten isoleren en de spouw laten na-isoleren. Het dak is nu ook volledig geïsoleerd. Begin dit jaar heb ik het volledige dak eraf gehaald. Er zat asbest in en ik wilde betere isolatie en meer zonnepanelen. Ik vind zonnepanelen op pannen niet zo mooi, dus heb ik het direct in zijn geheel aangepakt en een nieuw dak van synthetisch rubber (EPDM) met zonnepanelen erop gelegd."

Jeetje wat een grote maatregelen. En heb je nu ook een regenwatersysteem?

"Ik ben ermee bezig! Ik heb ook altijd de wens gehad om regenwater binnenshuis te gebruiken. Het is zo

zonde dat we zo veel schoon drinkwater gebruiken voor het doorspoelen van de toiletten. Ik heb met mijn kinderen en aanhang daarom twee tanks ingegraven, die samen 10.000 liter water kunnen opslaan. Het regenwater dat op het dak valt wordt hierin opgevangen. Deze winter wordt er binnenshuis veel verbouwd en dan ga ik de buizen aanleggen die het regenwater naar de wasmachine en toiletten vervoeren. Tegelijkertijd is een regenwateropvangunit een ideale bron voor een warmtepomp. Om die reden heb ik meteen een warmtewisselaar in beide units ingebouwd. Dit maakt deel uit van mijn funderingsbuffer. Ik heb 400 meter buizen ingegraven op 1,5 tot 1,8 meter diep. Dit kan in de winter energie aan de warmtepomp afgeven."

"Ook ga ik dan de buizen voor de vloerverwarming aanleggen. Ik wil namelijk een water-water warmtepomp installeren. Die heb ik liever dan een lucht-water warmtepomp, omdat er dan een apparaat buiten staat dat geluid maakt. Daarnaast is water een goede bron

Wim in één van zijn 5.000 liter tanks

om temperatuur over te dragen naar bijvoorbeeld een warmtewisselaar. Water heeft de eigenschap om snel temperatuur af te geven en op te nemen. Ik heb 28 zonnepanelen op het dak en op de schuur liggen. Die gaan met de warmtepomp en het regenwatersysteem één geïntegreerd systeem vormen."

Goed doordacht. Kan je meer over dat geïntegreerde systeem vertellen?

"Ik heb dus zonnepanelen op de zuidkant van mijn dak liggen. Hier wordt het heel heet, waardoor de zonnepanelen minder rendement hebben. En dat terwijl je die warmte juist kan gebruiken. Daarom heb ik van mijn PV-panelen (gewone zonnepanelen) PVT-panelen gemaakt (T staat voor 'thermisch'). Dat wil zeggen dat er een aluminium warmtewisselaar met een buizensysteem is, die de energie naar de warmtepomp afvoert. Ook wordt koelte uit de bodem teruggepompt om de zonnepanelen af te koelen. Het rendement van de panelen is daardoor 15% hoger én het teveel aan warmte vormt een bron voor de warmtepomp. Op warme dagen kan ik straks via de vloerverwarming het huis koelen met koud water uit de funderingsbuffer. Als de warmtepomp geïnstalleerd is ga ik ook volledig van het gas af."

"Voor deze maatregelen is het belangrijk dat je eerst heel goed isoleert. Dat is de basis. Vooral bij een wat ouder huis zoals het mijne. Ik ga beneden ook het glas laten vervangen door BENG vacuümglas. Dat isoleert twee keer beter dan HR++-glas!"

Wat drijft je om dit allemaal te doen?

"Ik vind het belangrijk om duurzaam te leven. Het is een grote investering (zowel qua geld als tijd), maar elke keer als ik in het dagelijks leven gebruik maak van wat ik heb gedaan, krijg ik weer een shot endorfine. En voor dat soort kleine geluksmomentjes doe ik het. Het voelt gewoon goed. En dat kan je niet uitdrukken in geld of terugverdientijd. Kijk bijvoorbeeld naar mijn auto; die heb ik laten ombouwen zodat hij nu op gas rijdt. Dat was best duur, maar elke keer als ik gas tank krijg ik dus weer zo'n geluksgevoel."

Waar liep je tegenaan? En wat ging er juist goed?

"De uitdaging is dat ik de uitvoering van mijn project niet bij één specialist neer kan leggen omdat het zo

divers is. Er zijn specialisten op het gebied van warmtepompen, zonnepanelen en regenwatersystemen, maar geen of weinig die daar allemaal verstand van hebben. Gelukkig vind ik het leuk om de systemen zelf uit te denken en veel dingen blijken ook helemaal niet zo ingewikkeld te zijn. Ik heb me wel goed laten informeren en veel informatie op internet opgezocht."

"Neem nou zonnepanelen. Ik heb er gewoon online een aantal besteld en heb ze zelf geïnstalleerd. Wat ik over had heb ik vorige zomer bij mijn vriendin Yvonne geïnstalleerd. In maart had ze haar jaarverbruik er al uit! En als ze hier komt wonen nemen we ze gewoon mee. Hetzelfde geldt voor het regenwatersysteem. Ik heb online twee tanks besteld en installeerde zelf een bladafvang, temperatuurmeter en dergelijke. Maar dit kan je natuurlijk ook allemaal uitbesteden. Omdat ik veel zelf doe kom ik helaas alleen niet in aanmerking voor subsidie, dus dat is wel een nadeel."

Wim heeft zelf de 5.000 liter tanks ingegraven

Zoon Willem heeft bij sommige projecten geholpen

Wim met zijn dak zonder pannen maar mét panelen

Wat wil je anderen meegeven die hun huis willen verduurzamen?

"Denk niet 'het zal mijn tijd wel duren', maar denk aan het goede gevoel dat het je geeft als je duurzame maatregelen neemt. En begin dus met isoleren. Dat is de basis. Anders is van het gas af gaan ook veel te duur en niet per se duurzaam."

Meer weten?

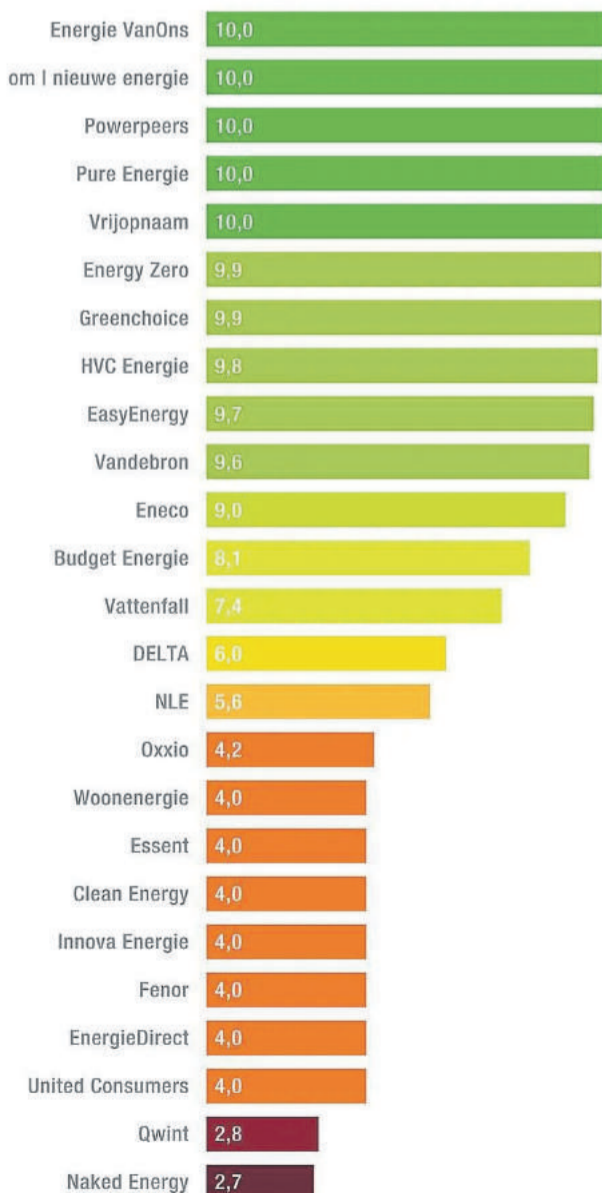
Meer weten over het verduurzamen van jouw woning? Kijk dan op de website van het Energieloket Lingewaard: www.energieloketlingewaard.nl. Samen maken we Lingewaard steeds duurzamer! Wil je meer ervaringsverhalen lezen of een vraag stellen aan buurtgenoten die energiebesparende maatregelen hebben genomen? Kijk dan op slimmebuur.nl.

Is jouw groene stroom écht groen?

Elk jaar publiceren de Consumentenbond, Natuur & Milieu en WISE een groene stroom ranglijst. Grote aanbieders als Essent en Oxxio scoren hierop maar een 4 van 10! Vattenfall (NUON) scoort met een 7,4 een stuk hoger dan voorheen. In de ranking houden ze ook rekening met sjoemelstroom. Hoe groen scoort jouw energieleverancier? Is het beter om over te stappen?

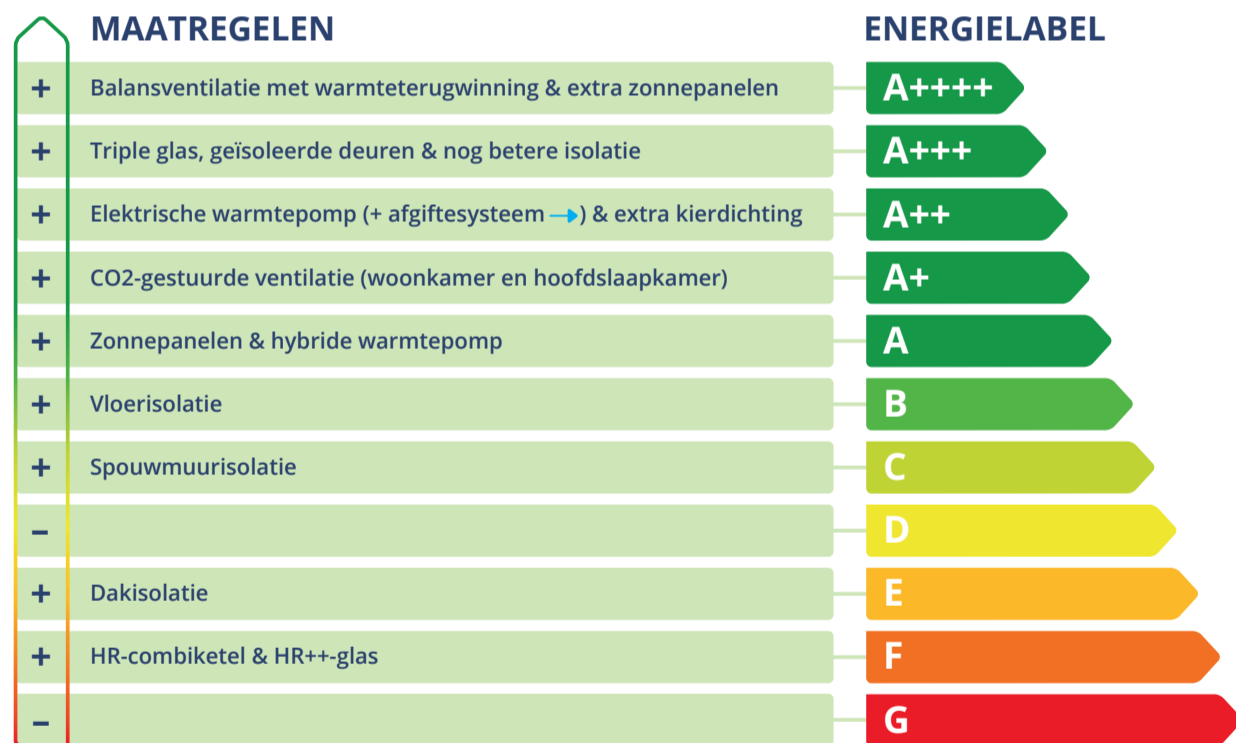
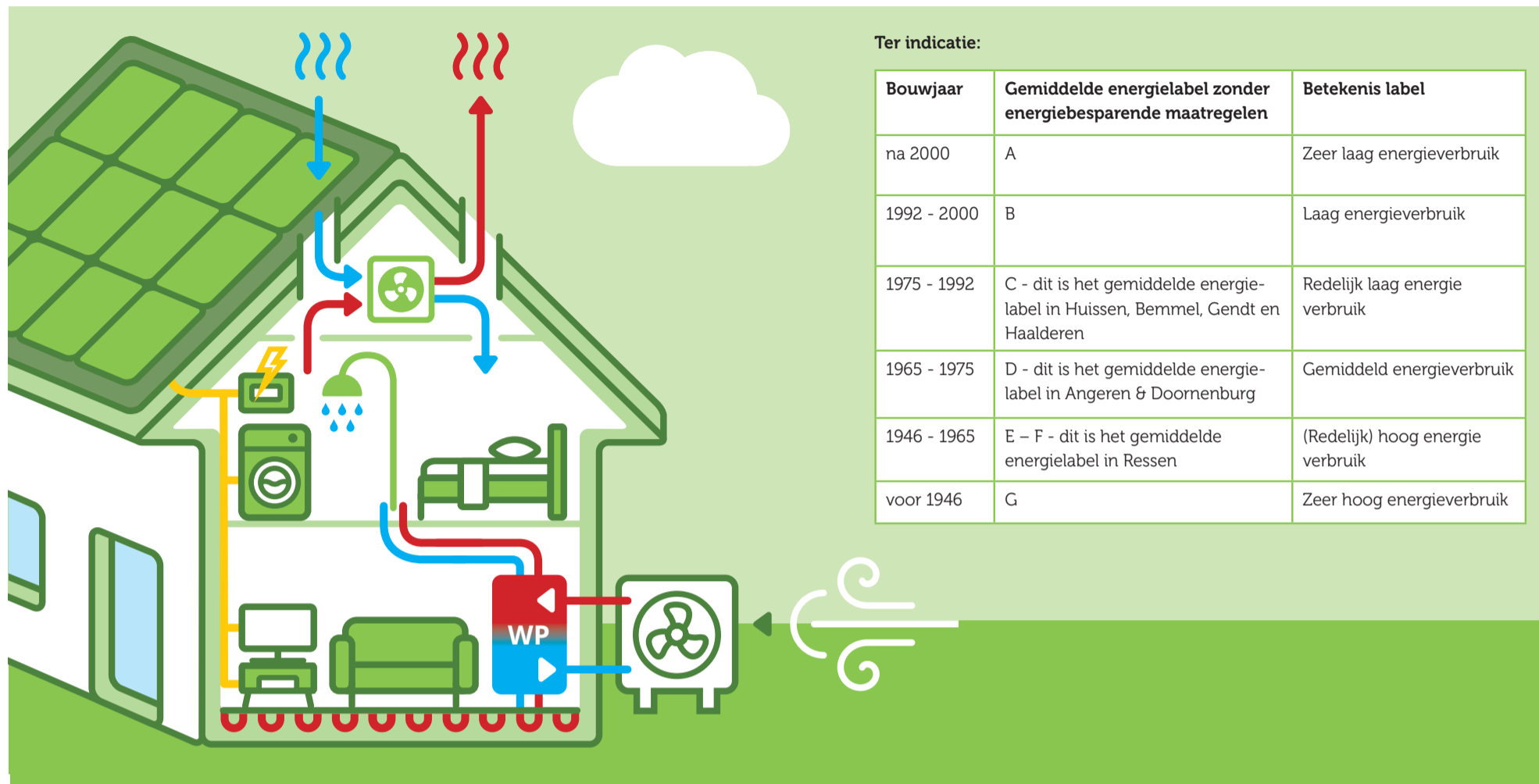
Wil je meer informatie over hoe jouw stroom wordt opgewekt? Dan kan je de stroomchecker op www.hier.nl invullen. Je krijgt dan een uitgebreid overzicht van hoe en waar je energie wordt opgewekt.

LEVERANCIERS CONSUMENTENMARKT

Zo verbeter je je energielabel

Het energielabel geeft aan hoe energiezuinig je huis is. De schaal gaat van A++++ (nul-op-de meter of energieleverend) tot G (zeer hoog energieverbruik). 17% van de woningen in Lingewaard heeft nog geen groen label (C of beter). Deze huizen zijn dus niet energiezuinig. In dit stappenplan zie je in één oogopslag hoe jij je energielabel kan verbeteren en je woning energiezuiniger kan maken.

→ **Afgiftesysteem:** Een warmtepompsysteem is een laag temperatuursysteem. Dit werkt prima in combinatie met vloerverwarming maar minder met traditionele radiatoren. Soms kan het daarom nodig zijn de radiatoren te vervangen door vloerverwarming of lage temperatuur radiatoren om de warmteafgifte (en dus ook het rendement en comfort) te verbeteren.

! **Let op:** deze maatregelen geven slechts een indicatie van het effect op het energielabel. Het effect van verschillende maatregelen kan afwijken per situatie. Vraag daarom altijd advies aan een erkende (EP) adviseur.

Deze infographic is opgesteld in samenwerking met Albers Energieadvies

Voordelen van een beter energielabel:

- Lagere maandlasten
- Meer wooncomfort
- Minder belasting van het milieu
- Waardestijging van de woning

Wat is mijn energielabel?

Wil je weten wat je huidige energielabel is? Op www.zoekuwenergielabel.nl is een schatting gemaakt met gegevens als woningtype, oppervlakte en bouwjaar. Om je definitieve label te krijgen maak je een afspraak met een EnergiePrestatie-adviseur (EP-adviseur). Deze beoordeelt je woning. Afhankelijk van het woningtype kost het opstellen van een label ongeveer € 300,-. Je vindt een overzicht van EP-adviseurs via www.epadviseurs.energieprestatieadviesplatform.nl. Tegenwoordig staat bij het label ook of de isolatie van de woning voldoet aan de 'Stan-

daard voor isolatie'. Als dat zo is, is het huis goed genoeg geïsoleerd voor gasloze verwarming.

LET OP: Als je je huis gaat verkopen of verhuren is het verplicht om een definitief energielabel te hebben. Anders kan je een boete van € 450,- krijgen.

De kosten verdienen zich terug

De kosten van energiebesparende maatregelen zoals HR++-glas of zonnepanelen verdienen zich vaak terug. Je maandelijkse kosten voor energie zijn namelijk lager én de woning wordt meer waard. Hoeveel de woningwaarde stijgt bij het verbeteren van je energielabel hangt onder andere af van de locatie van je woning, het type en het aantal genomen maatregelen. Gemiddeld ligt de verkoopprijs van vergelijkbare woningen met een beter energielabel

zo'n 4% hoger. Met een gemiddelde vraagprijs van € 465.000,- in Lingewaard, leveren woningen met een beter energielabel dus duizenden euro's meer op dan woningen met een slechter label. De meeste maatregelen verlagen daarnaast dus ook je maandlasten, waardoor ze zichzelf na een aantal jaar terugverdienen. En met de aantrekkelijke subsidies en leningen die er nu zijn (zie pagina 11), is het nemen van deze maatregelen voor steeds meer mensen mogelijk.

Persoonlijk advies

Wil je weten welke andere duurzame maatregelen in jouw situatie nuttig zijn? Bezoek dan het Energieloket Lingewaard en vraag een gratis advies-op-maat gesprek aan met een adviseur. Liever eerst telefonisch contact? Plan een terugbelverzoek via gemeente Lingewaard's klantcontactcentrum (telefoonnummer 026 326 0111).

Ook in 2022 organiseerden Energieloket Lingewaard, Lingewaard Energie en gemeente Lingewaard weer acties om Lingewaarders te steunen bij energiebesparing. Hiermee zijn al veel mensen geholpen. Deze winter lopen nog een aantal acties door.

Ledlampen besparen 236 ton CO₂

Begin dit jaar hebben alle huurders van Waardwonen en WOONstichting Gendt een pakket met ledlampen ontvangen. Ledlampen gebruiken ongeveer 85% minder stroom en gaan veel langer mee dan gloeilampen. Daardoor zijn ze een duurzaam alternatief. Afgelopen zomer zijn bij het mobiele Energieloket ook bespaarpakketten uitgedeeld aan woningeigenaren. In totaal zijn er tijdens deze actie 5.250 pakketten weggegeven. Als de helft van deze lampen gebruikt wordt, levert de actie een besparing op van bijna 800.000 kWh aan stroom. Dat staat gelijk aan het totale stroomverbruik van zo'n 320 huishoudens, bespaart 236 ton CO₂ en meer dan € 150.000,- aan energiekosten. Een hele geslaagde actie dus!

EnergieBespaarAdvies voor 13 nieuwe woningtypen

Woningeigenaren van verschillende type woningen kunnen zich aanmelden voor een online maatwerk EnergieBespaarAdvies van Woningwaard. In dit advies wordt in detail naar de woning gekeken en krijg je een stappenplan voor de verbeteropties. Ook kunnen direct offertes worden aangevraagd bij aangesloten aanbieders. Het maatwerk EnergieBespaarAdvies werd al aangeboden aan woning eigenaren van verschillende type woningen in Bemmelen, Huissen en Doornenburg. Het gaat om zo'n 700 woningen in Zilverkamp Huissen, 400 woningen in Bemmelen, bijna 100 woningen in Huissen-Zand en ongeveer 50 woningen in Doornenburg. Binnenkort wordt het EnergieBespaarAdvies aan 13 nieuwe woningtypen aangeboden. Als jouw woning hierbij zit ontvang je een brief.

Warmtecamerawandelingen

In de winter van 2021/2022 zijn de eerste warmtecamerawandelingen gemaakt. Hierbij werd voor deelnemers duidelijk zichtbaar waar warmte weggleekt uit de woning. Deelnemers vonden de wandeling en de foto's die ze hierna ontvingen erg nuttig om te bepalen welke isolatiemaatregelen ze het best kunnen nemen. Op dit moment zijn de wandelingen volgeboekt. Je kan wel je interesse voor nog te plannen wandelingen doorgeven via www.energieloketlingewaard.nl/lingewaard-doet-wat.

Opleiding Energieambassadeurs

Ook is er een nieuwe lichteing Energieambassadeurs opgeleid die Lingewaarders helpen energie te besparen. Wil jij ook advies van een Energieambassadeur? Dan kan je contact opnemen met het Energieloket Lingewaard. Ga naar www.energieloketlingewaard.nl voor meer informatie of mail naar info@energieloketlingewaard.nl.

Elektrische deelauto: iets voor jou?

Er zijn twee 100% elektrische deelauto's in de gemeente Lingewaard: één in Bemmelen (tegenover het gemeentehuis) en één in Huissen (in de wijk Loovelden). Dit is ontwikkeld door Lingewaard Energie met hulp van gemeente Lingewaard. Het doel van dit initiatief is om inwoners van Lingewaard de mogelijkheid te geven om duurzamer en slimmer te reizen. Maar hoe is het om een auto te delen en elektrisch te rijden? Gebruikers Marijn en Christiaan vertellen over hun ervaringen.

Waarom een auto delen?

"We hebben onze tweede auto weggegaan. Als mijn partner met de auto weg is, dan gebruik ik de deelauto", vertelt Marijn Nielander. Zij is gebruiker vanaf het eerste uur. "We hebben wel eerst ervaring opgedaan met het delen van een auto. Toen dat beviel hebben we de tweede auto verkocht. Die auto stond veel te veel stil, zonde van het geld en ook niet goed voor het milieu". Christiaan Aagenborg vult aan: "Dat was voor ons ook een belangrijke reden. Je gaat nadenken over duurzaamheid en de ecologische voetafdruk die je achterlaat. Ik kwam tot de conclusie dat ik geen auto hoeft te bezitten. Het delen van een auto past veel beter. We redde ook maar 6.000 kilometer per jaar. Als je dan de kilometerprijs uitrekent, blijkt een eigen auto erg duur."

Wat is je ervaring met de deelauto?

Christiaan vervolgt: "Ik ben fan van het deelauto-initiatief. Een elektrische auto rijdt stiller en is duurzaam, dat is een prettig idee. Gemiddeld gebruik ik de deelauto één of twee keer per maand en dan is hij altijd beschikbaar. De accu is altijd opgeladen, dus ik hoeft nooit tus-

sentijds te laden. Ik doe ook mee met andere deelauto-initiatieven, dus voor langere afstanden of gebruik voor meerdere dagen kan ik ook andere deelauto's gebruiken". Ook Marijn kan bijna altijd de deelauto gebruiken als ze hem nodig heeft. "Ik gebruik de deelauto gemiddeld drie keer in de maand. Hij rijdt heerlijk. En als ik goed plan is de auto altijd beschikbaar. Dat geldt meestal ook voor reserveringen op het laatste moment. Verder kan ik lopend naar de standplaats van de auto, dus dat maakt het extra makkelijk."

Is je rijgedrag veranderd?

"Ik cluster mijn ritten nu veel meer. Per week kijk ik welke ritten ik moet maken en die probeer ik zoveel mogelijk te combineren. Dat scheelt kosten en tijd", vertelt Christiaan. "Dat herken ik", geeft Marijn aan. "Ik denk nu veel bewuster na of ik elke rit wel echt moet maken. Voorheen pakte ik veel sneller de auto, omdat hij toch op de oprit stond. Doordat ik nu niet meer alle ritten maak, brengt dat veel rust in mijn weekagenda."

Zou je de deelauto aanbevelen?

"Jazeker, ik kan het iedereen aanbevelen", klinkt het in koor. "Er staan nog steeds veel auto's stil, dus het is goed om na te denken hoe je op een andere manier kan reizen. Hiermee help je het milieu en je eigen portemonnee", aldus Marijn. "Maar laten we niet te enthousiast zijn, straks zijn er zoveel gebruikers dat de auto niet meer beschikbaar is", zegt Christiaan lachend. Gelukkig plaatst de organisatie extra auto's als de populariteit stijgt.

Ga voor meer informatie over de elektrische deelauto's naar www.lingewaardenergie.nl/evdeelauto.

Deelnemer Marijn bij de deelauto standplaats in Huissen

Begrijp (en controleer!) je jaarafrekening

Elk jaar valt hij weer op je deurmat: de jaarafrekening van je energieleverancier. Maar wat staat er allemaal op zo'n rekening? Op welke kosten heb je invloed en op welke niet? En hoe controleer je of de jaarafrekening wel klopt? Wij leggen het uit.

DIT STAAT ER OP JE JAARAFREKENING		HEB JE HIER INVLOED OP?
Je verbruik	<p>Je jaarverbruik van stroom en gas. Voor stroom is dat het aantal kilowattuur (kWh) en voor gas het aantal kubieke meter (m³).</p> <p>TIP: controleer of de meterstanden juist zijn. De beginstand moet hetzelfde zijn als de eindstand van de jaarafrekening van vorig jaar. Je vindt de meterstanden vaak op de laatste pagina van de specificatie van de afrekening.</p> <p>Zonnepanelen? Dan wordt het opgewekte aantal kWh verminderd op je jaarverbruik. In 2022 worden de opbrengsten voor 100% verrekend met het verbruik als de opbrengst niet hoger is dan je jaarverbruik. Voor alle energie die je extra teruglevert, krijg je een terugleververgoeding van je energieleverancier.</p> <p>Tip: controleer of je leverancier de juiste terugleververgoeding betaalt.</p>	<p>Ja. Je hebt invloed op je verbruik. In deze special en op www.energieloketlingewaard.nl vind je allerlei tips om te besparen.</p> <p>De terugleververgoeding voor zonnepanelen verschilt per energieleverancier. Door over te stappen van energieleverancier heb je hier een beetje invloed op.</p>
Het tarief	<p>Het tarief per kWh stroom en per m³ gas.</p> <p>TIP: controleer of de tarieven hetzelfde zijn als in je contract is afgesproken.</p>	<p>De tarieven verschillen per energieleverancier. Door over te stappen heb je hier een beetje invloed op. Vaak krijg je welkomstkorting als je overstapt.</p>
Verbruikkosten	<p>Je verbruik vermenigvuldigd met het tarief, exclusief energiebelasting en btw.</p>	<p>Je hebt invloed op je verbruik en een beetje invloed op de tarieven.</p>
Vaste leveringskosten	<p>Soort abonnementskosten aan de energieleverancier. Vroeger heette dit 'vastrecht'.</p>	<p>De leveringskosten verschillen per energieleverancier. Door over te stappen heb je hier een beetje invloed op.</p>
Energiebelasting	<p>De belasting die je betaalt over je verbruik. Het percentage is voor iedereen gelijk. Vanwege de hoge energiekosten heeft de overheid in 2022 de energiebelasting verlaagd.</p>	<p>Nee. Maar hoe minder je verbruikt, hoe lager je totale energiebelasting.</p>
Vermindering energiebelasting	<p>Ieder huishouden mag jaarlijks een vast bedrag van de energiekosten aftrekken van de belasting. Een deel van het energieverbruik wordt namelijk gezien als basisbehoefte. Het bedrag is voor elk huishouden gelijk. In 2022 is de vermindering energiebelasting € 785,-.</p> <p>TIP: Zonnepanelen? Controleer of de vermindering energiebelasting is verrekend. Dit wordt soms vergeten!</p>	<p>Nee. De overheid bepaalt elk jaar de hoogte van de vermindering energiebelasting.</p>
Opslag Duurzame Energie- en Klimaattransitie (ODE)	<p>Heffing op je stroom- en gasverbruik. De overheid gebruikt de inkomsten van ODE om het opwekken van duurzame energie te stimuleren en mensen aan te moedigen minder energie te gebruiken.</p>	<p>Nee. De overheid bepaalt elk jaar de ODE per kWh stroom en m³ gas. Maar hoe minder je verbruikt, hoe minder je betaalt aan ODE.</p>
Netwerkkosten	<p>Kosten voor de netbeheerder (Liander) voor transport, aansluitingen en meetdiensten.</p> <p>TIP: Laag gasverbruik? Controleer of je netwerkkosten kloppen met de tarieven van Liander. Bij een laag verbruik zijn de netwerkkosten namelijk lager.</p>	<p>Nee. De Autoriteit Consument & Markt stelt de netwerkkosten vast. Het is een vast bedrag per regio.</p>
btw	<p>Te betalen btw (Belasting Toegevoegde Waarde) over alle bovenstaande kosten. Vanaf 1 juli 2022 is de btw van 21% naar 9% verlaagd om de hoge energieprijzen te drukken. Op je jaarafrekening over 2022 staan daarom twee verschillende btw-tarieven.</p>	<p>Nee. Maar hoe lager je verbruik en de tarieven van je energieleverancier, hoe minder btw je in totaal betaalt.</p>
In rekening gebrachte voorschotbedragen	<p>Wat je al hebt betaald aan voorschot.</p>	<p>Ja. Je kan je maandelijkse voorschot verhogen of verlagen.</p>
Totaal jaarrekening	<p>Wat je nog moet betalen of terugkrijgt.</p> <p>TIP: Overgestapt en recht op welkomstkorting? Controleer of deze is verrekend.</p>	
Nieuw voorschotbedrag (inclusief Btw)	<p>Je nieuwe termijnbedrag. Deze is berekend op basis van je verbruik in de afgelopen jaren, de huidige tarieven en de weersvoorspellingen.</p>	<p>Ja. Je kan je termijnbedrag aanpassen, bijvoorbeeld als je energieverbruik verandert omdat er een huisgenoot bij komt of omdat je gaat isoleren.</p>

Duurzaam wonen als je huurt

Bijna 5.000 woningen in Lingewaard worden verhuurd door de woningcorporaties Waardwonen en WOONstichting Gendt. Deze corporaties zijn hard aan het werk om hun woningen te verduurzamen. Dit is noodzakelijk vanuit duurzaamheidsperspectief, maar ook om te zorgen dat de energierekening voor alle huurders betaalbaar blijft. Woningen worden onder andere beter geïsoleerd, er worden zonnepanelen geïnstalleerd en er worden stappen genomen om van het gas af te gaan.

Steeds meer zonnepanelen

Zowel Waardwonen als WOONstichting Gendt is bezig met het installeren van zonnepanelen op haar woningen. Rob Kwaaitaal van WOONstichting Gendt vertelt: "We hebben nu op 17% van onze woningen zonnepanelen liggen. Al onze nieuwe woningen krijgen uiteraard ook zonnepanelen. Volgend jaar gaan we onderzoeken of we ook de overige huurders zonnepanelen aan kunnen gaan bieden." Eric Mientjes van Waardwonen vervolgt: "We hebben nu al 8.700 zonnepanelen op 1.450 van onze woningen. Hierdoor kunnen huurders flink besparen op hun energierekening. Onze huidige huurders krijgen geen huurverhoging na het plaatsen van zonnepanelen, maar als er nieuwe huurders komen worden de servicekosten € 2,50 hoger." Bij beide woningcorporaties gaan huurders er financieel op vooruit als er zonnepanelen worden geplaatst.

Van het gas af

Beide corporaties merken ook dat de interesse voor elektrisch koken stijgt. "We krijgen steeds meer aanvragen van huurders voor koken op inductie", zegt Rob. Van het gas af gaan is een onderwerp dat nu erg leeft in de maatschappij. Vanwege de energietransitie, de afhankelijkheid van gas uit het buitenland en natuurlijk door de hoge gasprijzen. Als huurders de overstap willen maken van koken op gas naar koken op inductie, zorgen de woningcorporaties dat alle nodige aanpassingen in de meter-

kast en keuken worden gedaan. De aanschaf van de kookplaat is op kosten van de huurder zelf. In een pilot van Waardwonen zijn er echter een aantal woningen waar ook de inductiekookplaat wordt geïnstalleerd en betaald. De bewoners krijgen ook een set nieuwe pannen.

Ook merken ze bij Waardwonen dat de interesse voor warmtepompen stijgt. "We hebben tien warmtepompen besteld, maar hebben vijftien geïnteresseerden. We waren bang dat er niet genoeg animo zou zijn, maar nu moeten we zelfs gaan loten! Helaas zijn warmtepompen nu moeilijk te krijgen waardoor we er voorlopig niet meer aan kunnen schaffen", zegt Eric. Ook bij WOONstichting Gendt zijn ze bezig met een transitie: "Vanaf 2026 is het verplicht om een (hybride) warmtepomp te plaatsen als de CV-ketel vervangen moet worden. Woningcorporaties doen dat echter vanaf 2023 al. Eind 2023 gaan we 92 nieuwbouwwoningen opleveren en die zijn niet meer aangesloten op het gas", vertelt Rob.

Voordat bestaande woningen van het gas af gaan is het wel belangrijk dat ze goed geïsoleerd zijn. Anders verbruik je heel veel stroom om te verwarmen. Huurders van WOONstichting Gendt met energielabel D of slechter krijgen allemaal een brief over de manier waarop de corporatie de woning gaat verduurzamen. "Onze woningen met energielabel D, E, F en G worden ver-

sneld verduurzaamd zonder huurverhoging", stelt Rob Kwaaitaal van WOONstichting Gendt. Ook huurders met energielabel C die nog weinig isolatie of bijvoorbeeld enkel glas hebben, kunnen contact opnemen. In veel gevallen betaalt de corporatie voor HR++-glas of betere isolatie.

Pionieren

Woningcorporaties nemen dus steeds meer stappen om hun woningen duurzamer te maken. Maar het blijft pionieren. Daarom is Waardwonen bezig met verschillende pilots. Niet alleen voor warmtepompen en zonnepanelen, maar ook voor het aanleggen van groene daken, het afkoppelen van de regenpijp en de aanleg van klimaattuinen. Huurders die een plat dak hebben en interesse hebben in een groen dak kunnen dit bij Waardwonen aangeven. Ook WOONstichting Gendt begint met het aanleggen van groene daken. Verder verstrekken zij aan 80 huurders een energieverbruiksmanager in bruikleen. Hiermee kan de huurder live zien wat het energieverbruik is om inzicht te krijgen in wat bijvoorbeeld een douchebeurt kost.

De gemeente, Waardwonen en WOONstichting Gendt streven er ook naar om zoveel mogelijk regenwater af te koppelen van de riolering zodat het naar het grondwater kan zakken. Dit voorkomt overbelasting van de riolering en wateroverlast, maar ook verdroging van de bodem. In

de toekomst zal er mogelijk een afkoppelcoach worden ingezet die kan beoordelen of een regenpijp kan worden afgekoppeld.

Zelf aan de slag

Ook kan je zelf maatregelen nemen om je woning te verduurzamen. Of je nu een koopwoning hebt, particulier huurt of een woning huurt bij Waardwonen of WOONstichting Gendt. Eric vertelt: "Onze energiecoach heeft zelf veel maatregelen genomen zoals het aanbrengen van radiatorfolie." Dergelijke producten zijn goedkoop en makkelijk zelf aan te brengen. Maar ook gedragsverandering is volgens beide heren erg belangrijk. Energie besparen is dus een combinatie van het nemen van energiebesparende maatregelen en het aanpassen van je gedrag.

Kijk voor meer tips op www.energieloketlingewaard.nl.

Bespaartips voor iedereen

- **Vraag € 1.300,- energietoeslag aan bij de gemeente als je minder verdient dan € 1.310,05 (alleenstaande) of € 1.871,50 (samenwonend) per maand.**
- **Heb je een tweede koelkast in de garage staan? Overweeg deze weg te doen. Vaak zijn dit oude modellen die veel stroom verbruiken.**
- **Krijg meer inzicht in je gedrag en verbruik door hulpmiddelen als een energieverbruiksmanager en douchewekker te gebruiken.**
- **Neem kleine energiebesparende maatregelen zoals het plaatsen van een waterbesparende douchekop, tochtstrips, een brievenbusborstel en radiatorfolie.**
- **Vervang gloei- en halogeenlampen door ledlampen.**
- **Heb je zonnepanelen? Gebruik elektrische apparaten zoals de wasmachine dan zo veel mogelijk overdag.**

GROEN denken als je rood staat

Gratis hulp bij energiebesparing: vraag advies aan de Energiecoach

Door de hoge energieprijzen kunnen we ons voorstellen dat je je zorgen maakt over hoe je de winter goed doorkomt. Heb jij problemen met het betalen van je energierekening, ontvang je bijstand en/of energietoeslag? Meld je dan aan voor een advies van de Energiecoach.

De Energiecoach helpt

Met kleine aanpassingen in je woning, kan je soms veel energie besparen. Zo wordt je woning comfortabeler en je energierekening hopelijk lager. En het is beter voor het milieu. De Energiecoach geeft tips om efficiënter om te gaan met je stroom en gas, of je nu in een koop- of een huurwoning woont. Daarnaast kan je gratis producten en installatiehulp krijgen. Denk bijvoorbeeld aan tochtstrips, ledlampen, radiatorfolie of een waterbesparende douchekop.

Maak een afspraak

De afspraak, het advies en de energiebesparende producten zijn gratis voor alle inwoners van de gemeente Lingewaard. Maak een afspraak via steun@energieloketlingewaard.nl.

Familie van Meegen uit Bommel is energiepositief

“We wekken meer energie op dan we verbruiken en slaan zonnestroom op in een thuisbatterij.”

Gijs en Wendy wonen met hun kinderen Floortje (16) en Stijn (12) en hondje Pleun in het buitengebied in Bommel. In 2004 bouwden ze een nieuwe gezinswoning die Gijs zelf door de jaren heen heeft verduurzaamd. Inmiddels wonen ze energiepositief: ze wekken meer energie op dan ze zelf verbruiken. Gijs deelt hun ervaringen.

Wat een mooi huis en fijne plek! Hoe kwamen jullie op het idee om hier een huis te bouwen?

“Dit terrein was vroeger een bloemkwekerij. Ik woonde hier al in een woonunit en Wendy woonde in een appartement in Huissen. We waren toe aan een volgende stap en hebben een stukje van de grond kunnen kopen. Het was even spannend of het allemaal financieel mogelijk was, maar gelukkig hebben we de sprong in het diepe gewaagd en wonen we hier nu heerlijk met z'n vieren. Het huis is casco opgeleverd en ik heb zelf met vrienden veel geklust om kosten te besparen.”

Wat bracht je ertoe om jullie nieuwe huis verder te verduurzamen?

“Ik wilde graag van het gas af. Ik heb een technische achtergrond en vond het interessant om een warmtepomp te installeren. Ik heb er een gekocht bij een vriend die loodgieter is en heb hem zelf geïnstalleerd. Hij heeft me

geholpen met materiaal. Zo kon hij ervaring opdoen en had ik goedkoper een warmtepomp. Dit is nu zo'n zes jaar geleden dus we waren één van de eersten die hier mee bezig waren. We verwarmen het huis en het water nu gasloos. We koken wel met een gasfles, omdat we ons mooie gasfornuis en de pannen niet wilden vervangen.”

Ben je tevreden met het resultaat?

“Ja! De warmtepomp werkt goed. Alleen als het vriest verbruikt hij veel stroom. Daarom heb ik ook een pelletkachel geïnstalleerd die dan automatisch bijspringt om het huis te verwarmen. Zodra het water warm genoeg is neemt de warmtepomp het weer over. De pelletkachel heb ik gekocht met subsidie en we gebruiken hem soms om het douchewater op te warmen. Deze zomer hebben we de warmtepomp ook gebruikt om te koelen. Af en toe gebruiken we ook de airco's op de slaapkamer om te verwarmen of te koelen. We hebben ook een zonneboi-

ler op het dak aangelegd omdat het daar altijd erg warm wordt. Als het vriest gebruiken we soms de houtkachel. We hebben dus verschillende methodes voor verwarmen en koelen, afhankelijk van wat op dat moment het meest efficiënt is.”

“Ook heb ik een batterijsysteem aangelegd dat ervoor zorgt dat we altijd nul op de meter hebben. De verhouding tussen verbruik, opslag en teruglevering van stroom is daardoor optimaal.”

Thuisbatterijen zijn nu nog erg duur, waardoor veel mensen met zonnepanelen er nog geen hebben. Hoe ben jij te werk gegaan?

“Dat dacht ik inderdaad ook. Totdat ik online iets las over Victron, een Nederlands bedrijf dat accupakketten levert voor onder andere schepen en boortorens. Na wat research kocht ik een display, een batterijmanage-

Gijs' batterijsysteem en de app waarin hij de opwek, opslag en het verbruik kan zien

mentsysteem uit Amerika en een omvormer bij Victron die met elkaar communiceren. De batterijen komen uit China. De modules zorgen ervoor dat overdag de batterij wordt opgeladen met zonnestroom van onze panelen. 's Avonds als ons verbruik omhoog gaat dan nemen we stroom van de batterij af. En wat over is wordt aan het net teruggeleverd. Als de stroom uitvalt dan kunnen we drie dagen vooruit met een gevulde batterij. We wekken dus voor zo'n drie huishoudens aan stroom op. Dit komt omdat ik inmiddels 50 zonnepanelen heb liggen. Waarvan sommige heel goedkoop van Marktplaats komen."

Erg vooruitstrevend. Kan je meer vertellen over de zonnepanelen?

"In 2008 kocht ik de eerste vier panelen met omvormer. Dat was toen nog best duur. Ik betaalde € 3.500,-, maar ontvang nog steeds maandelijks wat subsidie. Ik heb daarna door de jaren heen nog verschillende sets

bijgekocht. Die partij die ik via Marktplaats kocht kostte me maar € 1.500,- voor 29 panelen! Die liggen nu op de oude inpakhal. Het vermogen van deze panelen is een stukje lager dan van de meest moderne varianten, maar we wekken hiermee toch veel meer stroom op dan we zelf nodig hebben. Ik heb de panelen en het batterijsysteem zelf aangelegd. Eigenlijk is het helemaal niet zo ingewikkeld. Het is een kwestie van een paar stekkers. Met 'boerenlullenverstand' kan je heel veel zelf doen. Al moet je tegenwoordig geloof ik wel de installatie door een erkend bedrijf uit laten voeren."

"Ik heb trouwens ook eens een windmolen gebouwd. Die heeft het een paar jaar gedaan, maar die leverde niet zo heel veel stroom. Door condens zijn de wieken een keer kapot gegaan. Maar misschien ga ik in de toekomst weer iets met windenergie doen. Ik vind het jammer dat we nu alleen overdag energie opwekken."

Zijn er nog andere duurzame maatregelen die jullie hebben genomen of nog willen gaan nemen?

"Alle daken zijn afgekoppeld van het riool waardoor het regenwater gewoon de grond in zakt. Wendy gaf verder aan het zonde te vinden dat we de toiletten met schoon drinkwater doorspoelen, dus we willen graag een regenwatersysteem. Maar ja, dat kost ook weer allemaal tijd en geld, dus misschien in de toekomst. Er komt ook nog een groen dak op de nieuwe uitbouw. Dat werkt isolerend en houdt veel regenwater vast."

Tot slot: wat zou je anderen adviseren die hun woning willen verduurzamen?

"Leg zoveel zonnepanelen aan als je kwijt kan. Het is duurzaam en een goede investering. Als je het geld hebt dan is dat slimmer dan het op de bank te laten staan. En verder: isoleer, isoleer, isoleer. Met de huidige gasprijzen maak je al snel winst."

Subsidie en financiering

In 2022 is er veel veranderd qua subsidie en financiering voor energiebesparende maatregelen en zonnepanelen. Over het algemeen zijn de subsidiebedragen hoger en de rentebedragen lager dan vorig jaar. Ook is het voor lagere inkomens nu mogelijk om een lening met 0% rente af te sluiten. Deze trends maken het voor steeds meer mensen mogelijk om te verduurzamen. En dat is goed voor wooncomfort, de portemonnee en de planeet. Een overzicht.

Investeringssubsidie Duurzame Energie (ISDE)

Voor woningeigenaren is er subsidie voor vijf soorten isolatiemaatregelen: gevel-, dak-, vloer- en spouwmuurisolatie en hoogrendementsglas. Als je minimaal twee van deze maatregelen neemt of een maatregel combineert met de aanschaf van een warmtepomp, zonneboiler of aansluiting op een warmtenet, dan krijg je 30% subsidie. Ga voor meer informatie en de voorwaarden naar www.rvo.nl. Hier kan je ook de subsidie aanvragen. Nieuw is dat als je één isolatiemaatregel

neemt, je 15% subsidie kan krijgen. In dat geval kan je wel pas vanaf 2023 de subsidie aanvragen.

0% rente op Energiebespaarlening

Huishoudens met een verzamelinkomen tot € 45.014,- per jaar kunnen nu een Energiebespaarlening met 0% rente afsluiten bij het Nationaal Warmtefonds. Nieuw is dat de Energiebespaarlening voor 100% ingezet kan worden voor zonnepanelen en dat de leeftijdsgrens hiervoor is afgeschaft. De lening is ook aan te vragen door VvE's. Ga voor meer informatie en ervaringsverhalen naar www.warmtefonds.nl.

Toekomstbestendig Wonen Lening

Gemeente Lingewaard biedt in samenwerking met Stimuleringsfonds Volkshuisvesting Nederlandse gemeenten (SVn) de Toekomstbestendig Wonen Lening aan. Er zijn verschillende soorten leningen van minimaal € 2.500,-. De lening moet onder andere besteed worden aan het verduurzamen, levensloopbestendig maken, asbestvrij maken en/of het kwalitatief verbeteren van de woning. Het is

een voorwaarde dat er altijd minimaal één duurzaamheidsmaatregel wordt genomen. De rente ligt tussen 1,6% en 1,8%. Ga voor meer informatie naar www.lingewaard.nl/toekomstbestendig-wonenlening.

Regelingen van de Rijksoverheid

De Rijksoverheid komt tegemoet in de hoge energieprijzen met nieuwe regelingen. Sommige gelden voor iedereen en andere alleen voor huishoudens met een lager inkomen.

Voor iedereen

Prijsplafond: Het kabinet heeft een prijsplafond ingesteld om de hoge energieprijzen te drukken. Voor gas ga je maximaal € 1,45 per m³ betalen tot een verbruik van maximaal 1.200 m³ per jaar. Voor stroom is dat maximaal € 0,40 euro per kilowattuur (kWh) tot een verbruik van maximaal 2.900 kWh per jaar. Voor alles dat je meer verbruikt gelden de hoge tarieven. De meeste huishoudens verbruiken minder. Het prijsplafond scheelt elk huishouden honderden euro's per jaar.

Minder belasting: De energiebelasting is € 225,- verlaagd. Ook de btw over je energiekosten is verlaagd van 21% naar 9%.

Aanvullend voor lagere inkomens

Energietoeslag: Je kan € 1.300,- energietoeslag aanvragen als je minder verdient dan € 1.310,05 (alleenstaande) of € 1.871,50 (samenwonend) per maand. Als je al € 800,- energietoeslag had aangevraagd en ontvangen, dan is er automatisch nog € 500,- op je rekening gestort. Hulp nodig bij het aanvragen van energietoeslag? Neem dan contact op met Stichting Welzijn Lingewaard. De budgetcoaches van Stichting Welzijn Lingewaard kunnen ook nagaan of je recht hebt op andere toeslagen.

Noodfonds: Er komt een noodfonds voor mensen die in grote problemen komen doordat zij hun energierekening niet kunnen betalen.

Ondersteuning door gemeente Lingewaard: De gemeente gaat eigenaren van een koopwoning met een laag inkomen ondersteunen bij het isoleren van hun huis. Ga voor meer informatie naar www.lingewaard.nl of bel 026 32 60 111.

3 tips voor meer comfort in huis

Het is belangrijk om energie te besparen, maar het is óók prettig als dat niet ten koste gaat van je wooncomfort. Gelukkig zorgen veel maatregelen voor minder CO₂-uitstoot, lagere maandlasten én meer wooncomfort.

1. Isoleer

De eerste stap naar een energiezuinige en comfortabele woning is isoleren. In een goed geïsoleerde hoekwoning is het gasverbruik zo'n 2.400 m³ per jaar minder dan in een vergelijkbare woning zonder isolatie. Dit bespaart zo'n € 3.500 per jaar aan kosten voor gas! Verder heb je in een geïsoleerd huis minder warmteverlies en tocht. En in de zomer blijft het juist lekker koel. Via www.verbeterjehuis.nl kan je een check doen om te bepalen of het zinvol is om je huis te (na)isoleren. Ook als je geen grote isolatiemaatregelen wil of kan nemen (bijvoorbeeld omdat je huurt), kan je een aantal dingen doen. Dicht kieren met tochtstrips en een brievenbusborstel. Ook het aanbrengen van leidingisolatie en radiatorfolie is niet duur en kan je makkelijk zelf doen. Wist je dat er isolerende muurverf is? Deze verf weerkaatst de warmte waardoor je 10% minder warmteverlies via de muren hebt!

2. Verwarm op de juiste manier

Vloerverwarming is een zuinige manier van verwarmen. Het kost minder energie omdat de watertemperatuur lager is dan bij verwarming via radiatoren. Het is aangenaam omdat de ruimte gelijkmatig wordt verwarmd. De vloer voelt niet koud en is daarom prettig voor jonge kinderen om op te spelen. Remco uit Doornenburg deelt zijn ervaring: "We zijn heel tevreden met de vloerverwarming. We kunnen er beneden alle ruimtes mee verwarmen. De pelletkachel gebruiken we nog alleen als dat nodig is." Vloerverwarming werkt goed in combinatie met een HR-ketel of warmtepomp. Een voorwaarde is wel dat je huis goed geïsoleerd is: anders is verwarmen met lage temperatuurverwarming vaak niet op een duurzame manier mogelijk.

Andere verwarmingtips:

- Blokkeer radiatoren niet zodat de warmte zich goed kan verspreiden. Hang er geen gordijnen overheen, plaats geen meubels in de buurt en plaats er geen brede vensterbanken boven.

- Doe 's avonds wanneer het afkoelt de gordijnen dicht (niet over een radiator laten hangen). Een gordijn voor de voordeur scheelt ook. Houd tussendeuren zoveel mogelijk dicht.
- Breng radiatorventilatoren aan, zodat warmte zich sneller verspreidt.
- Investeer in prettige dekens, slossen en truien. Elke graad dat de verwarming lager staat scheelt 7% tot 8% op je gasverbruik!
- Installeer infraroodpanelen als niet de hele ruimte verwarmd hoeft te worden. Bijvoorbeeld bij een bureau in een werkkamer. Infraroodpanelen geven stralingswarmte af tot ongeveer drie meter. Ze verwarmen dus niet de hele ruimte en werken op stroom in plaats van gas. Dat kan schelen op je energierekening. Remco uit Doornenburg vertelt: "Verwarmen met infrarood is een prettige manier om ruimtes zonder radiatoren te verwarmen. Met een timer kunnen we de panelen aanzetten."

3. Ventileer

Juist bij goed geïsoleerde huizen is het heel belangrijk dat je let op ventilatie. Ook al verlies je wat warmte door ventilatieroosters en -systemen, voor je gezondheid is het erg belangrijk. Goede ventilatie zorgt voor schone lucht in huis én voorkomt vochtproblemen. Houd ventilatieroosters daarom altijd open. Huizen die na 1975 zijn gebouwd hebben meestal een mechanisch ventilatiesysteem. Zet zo'n systeem nooit uit. Als je geen mechanische ventilatie hebt kan het slim zijn om een ventilatie-unit met warmteterugwinning (WTW) te laten installeren. De warmte uit de afgevoerde lucht wordt dan gebruikt om de schone lucht alvast op te warmen. Vooral in de keuken en badkamer is het belangrijk om (extra) te ventileren. In de keuken komen dampen vrij die niet gezond zijn om in te ademen; vooral als je op gas kookt. Zet dus de afzuigkap aan tijdens het koken. In de badkamer is het vochtig. Laat daar ventilatie installeren als je dat nog niet hebt. Voor goed werkende ventilatiesystemen is het belangrijk om zeker elk jaar de roosters schoon te maken met de stofzuiger of een borstel.

Een goede luchtvochtigheid

Voor gezonde lucht in huis is ook de luchtvochtigheid van belang. Een hygrometer en sommige thermostaten kunnen dit meten. Een goede luchtvochtigheid ligt tussen de 40% en 60%. Ventileren helpt de luchtvochtigheid goed te houden.

Te lage luchtvochtigheid

Is de luchtvochtigheid te laag? Dat kan slecht zijn voor je gezondheid en die van je huisgenoten, huisdieren en zelfs planten. Je kan geïrriteerde luchtwegen krijgen of last krijgen van je ogen, hoofd of huid. Ook kunnen er scheuren ontstaan in het hout van kozijnen, vloeren en meubels. Je kan een luchtbevochtiger of waterbakjes voor aan de radiatoren kopen. Of laat de badkamerdeur openstaan na een douche en laat de was in de woonkamer drogen. Ook sommige kamerplanten hebben een goed effect op de luchtvochtigheid.

Te hoge luchtvochtigheid

Is de luchtvochtigheid juist te hoog? Dat kan zorgen voor hoofdpijn, slapeloosheid en concentratieproblemen. Vooral voor mensen met astma of reuma zorgt het voor meer klachten. Verder is het slecht voor het hout van meubels, vloeren en muziekinstrumenten en kost het meer energie om je huis te verwarmen. Zet vaker een raam open tijdens of na koken, douchen, slapen en bij veel bezoek. Vooral als er sprake is van condens of schimmel. Gebruik je afzuigkap tijdens en na het koken, droog was buiten of in een droger en droog de badkamer af na gebruik. Ook kan je een luchtontvochtiger kopen.

Colofon

Dit is een uitgave van:
EnergieLoket Lingewaard
www.energieloketlingewaard.nl
info@energieloketlingewaard.nl

November 2022

Uitgevoerd door: Avalon Advies
Tekst en coördinatie: Make a Change - duurzame gedragsverandering
Fotografie interviews: Studio Topixx
Vormgeving infographic: Rapha Ela graphic design

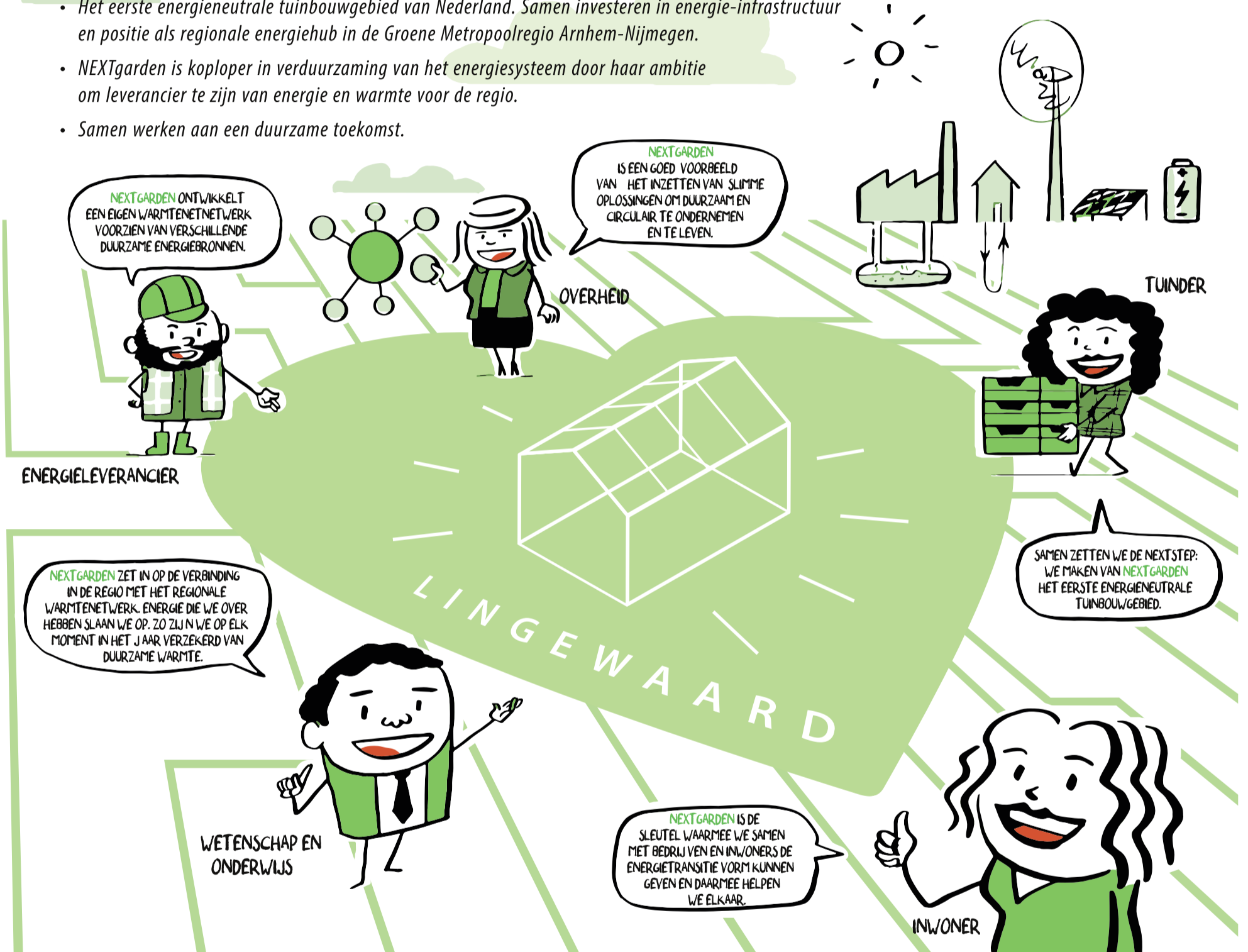

Zeventien partijen maken met elkaar de NEXTstep naar NEXTgarden energieneutraal in 2030

NEXTgarden.nl

Energieneutraal in 2030

- Het eerste energieneutrale tuinbouwgebied van Nederland. Samen investeren in energie-infrastructuur en positie als regionale energiehub in de Groene Metropoolregio Arnhem-Nijmegen.
- NEXTgarden is koploper in verduurzaming van het energiesysteem door haar ambitie om leverancier te zijn van energie en warmte voor de regio.
- Samen werken aan een duurzame toekomst.

 wethouder Aart Slob Gemeente Lingewaard	 gedeputeerde Jan van der Meer Provincie Gelderland
 wethouder Johan Sluiter Gemeente Lingewaard	 gedeputeerde Peter Drenth Provincie Gelderland

